

Delredovisning av ekobrottsuppdrag

Åtterrapporering av regeringsuppdrag att utveckla metoder och
arbetssätt för ökade kontroller vid registrering av olika
företagsuppgifter

Datum: 2018-06-07

Sammanfattning

- Uppdraget fortskrider enligt plan.
- Bolagsverket ska införa fler kontroller i den löpande handläggningen.
- Ett pilotprojekt för att testa analysverktyg startar i höst.
- Bolagsverket avser att starta utveckling av en spärrtjänst i höst.
- Bolagsverket har infört skärpta kontroller av identiteter.
- Bolagsverkets samverkan med brottsbekämpande myndigheter skulle underlättas om verket inkluderas i LUS-lagstiftningen.
- Bolagsverket vill få rättsliga förutsättningar för att på eget initiativ dela riskbedömd information med brottsbekämpande myndigheter.

Uppdraget

Bolagsverket har i regeringsbeslut N2018/01305/SUN fått i uppdrag att i dialog med Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och företrädare för näringslivet utveckla metoder och arbetssätt för ökade kontroller vid registrering av olika företagsuppgifter.

Uppdraget pågår fram till den 15 december 2018 då slutresultatet redovisas. Denna delredovisning av uppdraget sammanfattar innehållet i det pågående uppdraget och hur det har fortlöpt.

Redovisning av resultat

Bolagsverket arbetar löpande med att minimera riskerna för att verkets rutiner utnyttjas för ekonomisk brottslighet. Bolagsverket kan samtidigt konstatera att det finns möjligheter att genom skärpt kontrollverksamhet ytterligare försvåra, förhindra eller ge möjlighet att upptäcka ekonomisk brottslighet. Bolagsverket har i rapporten ”Redovisning om ekobrottsarbete – Åtterrapporering av regeringsuppdrag om Bolagsverkets förebyggande arbete mot penningtvätt, finansiering av terrorism och annan ekonomisk brottslighet” redogjort för möjliga åtgärder inom området och lämnat rekommendationer på fortsatt arbete.

Fler kontroller i den dagliga handläggningen

I uppdraget ingår att utreda vilka ytterligare kontroller som kan införas i den löpande manuella och maskinella handläggningen av ärenden. Bolagsverket har genomfört en riskanalys där vi har kartlagt risker för att verkets rutiner utnyttjas för ekonomisk brottslighet. Därefter har förslag på kontroller som kan eliminera eller minimera dessa risker tagits fram. Det pågår nu ett arbete med att analysera hur dessa kontroller kan utformas för att ge bästa effekt. När analyserna är klara ska kontrollerna prioriteras och en plan för implementering i verksamheten upprättas. Målet är att redan i år inrätta kontroller som kräver lite eller ingen anpassning av verkets IT-system och därmed kan implementeras förhållandevis snabbt och enkelt. I arbetet har en dialog förts med Skatteverket för att identifiera risker och för att i övrigt utbyta erfarenhet inom området.

Pilotprojekt analysverktyg

Bolagsverket har, i dialog med Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket, kartlagt vilka indikatorer som pekar på en förhöjd sannolikhet för förekomsten av ekonomisk brottslighet. Indikatorerna kan användas för att identifiera företag och ärenden som bör kontrolleras särskilt noggrant. I augusti 2018 startar ett uppdrag som omfattar att testa hur analysverktyg kan användas för att utifrån indikatorer riskbedöma information och välja ut ärenden för särskild granskning. Bolagsverkets ambition är att inom några år använda AI för att göra prediktiva analyser där data i exempelvis årsredovisningar kontrolleras. För detta krävs dock att fler företag lämnar in årsredovisningar digitalt.

Spärrtjänst mot företagskapning

Inom ramen för uppdraget har Bolagsverket tagit fram ett koncept på en tjänst som ger företagare ett extra skydd mot så kallade företagskapningar. Verket utreder nu de juridiska möjligheterna för att kunna tillhandahålla tjänsten och avser att påbörja utveckling av den i höst.

Övriga aktiviteter

Utökad kontroll av identiteter

För att förhindra förekomsten av oriktiga eller oklara identiteter i Bolagsverkets register har skärpta kontroller och granskningsrutiner införts. ID-handlingar som används för att styrka identiteten vid anmälan av företrädare kontrolleras noggrannare. Sedan kontrollerna infördes har handläggare upptäckt en rad fall där bolagen efter föreläggande om att styrka identiteten har valt att återkalla anmälan om företrädarändring, något som indikerar oegentligheter i ärendet. I ett fåtal fall har även falska identitetshandlingar upptäckts.

I sammanhanget vill Bolagsverket tillstyrka de förslag som lämnas i rapporten ”Redovisning av regeringsuppdrag om åtgärder mot finansiering av terrorism (JU 2018/01649/PO)” som syftar till att förhindra och försvåra utnyttjandet av identiteter.

LUS-lagstiftningen

Bolagsverket har tidigare utrett och slagit fast att verket bör omfattas av lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet. Verkets samverkan med brottsbekämpande myndigheter skulle underlättas om Bolagsverket fick rättsliga förutsättningar för att ta emot och lämna uppgifter som behövs för att förhindra, förebygga eller upptäcka ekonomisk brottslighet.

Kommunikationsinsatser

Bolagsverket har tillsammans med Ekobrottsmyndigheten gjort en gemensam kommunikationsinsats för att informera företagarna om hur de kan skydda sig. Verket planerar även att samverka med Svenskt Näringsliv för att hitta fler sätt att nå ut till företagarna.

Nätverk mot organiserad brottslighet

Bolagsverket är nu med i nätverket för utökad myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet, vilket drivs av Operativa rådet som administreras av Polismyndigheten.

Enklare informationsspridning

Att Bolagsverket löpande tillhandahåller registerinformation till brottsbekämpande myndigheter är en viktig del i deras möjligheter att upptäcka och agera mot ekobrott. Som ett led i detta planerar Bolagsverket att utveckla tjänster som ger snabbare och enklare tillgång till informationen, bland annat genom att öka sökbarheten i den. Detta planeras inte att genomföras inom ramen för detta uppdrag utan utgör istället en del i Bolagsverkets digitaliseringsplan.

Bolagsverket vill slutligen nämna att vi anser att Bolagsverkets och de brottsbekämpande myndigheternas arbete mot ekonomisk brottslighet skulle underlättas ifall möjligheten till informationsutbyte utökades så att verket gavs rätt att på eget initiativ vidareförmedla information om enskilda ärenden eller sammanställningar av riskbedömd information. I de fall Bolagsverket misstänker att exempelvis målvakter används i bolag eller att handlingar förfalskas vill vi ha möjlighet att snabbt dela med oss av den informationen till brottsbekämpande myndigheter så att de kan utreda och vidta åtgärder. I nuläget kan Bolagsverket enbart lämna ut sådan information till annan myndighet om det görs på uppdrag av den myndigheten.